

Ballingschap en burgerschap

Bram de Muynck

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Leerlingen van nu behoren in de toekomst tot een christelijke minderheid. Aan de hand van Jeremia 29:1-14 wordt gekeken hoe hier mee om te gaan. Met reflectievragen.
Bronvermelding	Muynck, A. de (2011) Ballingschap en burgerschap. In <i>Leren bij de Bron</i> , meditaties voor leraren (pp. 29-30). Uitgeverij Groen – Heerenveen.
Thema *	Leraar
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2011
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Jeremia, betrokkenheid op de wereld, vreemdelingschap, burgerschap

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevenden*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

9

Ballingschap en burgerschap

'En zoekt den vrede der stad (...) want in haar vrede zult gij vrede hebben' (Jer. 29:7).

De leerlingen van nu behoren in de toekomst tot een christelijke minderheid. De spanning tussen vreemdelingschap en burgerschap – eigen aan christenen van alle tijden en plaatsen – komt daardoor in een ander licht te staan dan bij vorige generaties. Welke boodschap geven we ze mee voor hun toekomst? Maken we ze klaar voor het leven in een isolement of moeten we ze leren om een actieve dialoog te voeren met andersdenkenden?

In Jeremia 29 is ook sprake van een minderheid, zij het met een geheel ander karakter dan christenen in Nederland. De tekst spreekt over de ballingen die door hun eigen schuld naar Babel zijn verbannen. Sommigen van hen willen de droom van de terugkeer waarmaken. Ze volgen de visioenen van de profeten en streven een revolutie na.

Voor hen heeft Jeremia een boodschap. Maak je geen illusies van een terugkeer die je zelf in de hand werkt. Nee, blijf waar je bent en richt je leven daar op een ordelijke manier in (Jer. 29:5-6). En, zo voegt hij eraan toe, zorg niet alleen voor jezelf, maar 'zoekt den vrede der stad (...) en bidt voor haar tot den HEERE'.

Jeremia heeft hier een antirevolutionair program. Maar dan een zonder anti-thesen en strijd om groepsbelangen. Nee, je bent door eigen schuld een balling op deze plek geworden. Maar je zit niet op een eiland. Voorlopig is dit je situatie. En zorg dan ook dat je hier je roeping verstaat. Sluit je niet in je eigen groep op, alsof je geen onderdeel van de zondige wereld meer uitmaakt. Richt je op de vrede van de stad. Zoek de vrede van de stad en bid voor haar. Dat betekent dus dat je actief moet nadenken over het welzijn van de wereld. Het houdt je zo bezig, dat je zoekt naar de juiste manieren om het goede voor de omgeving te bevorderen. Je gedachten zijn er zo vol van, dat het een belangrijke plek heeft in de voorbede.

Toch zijn de eigen belangen niet helemaal ondergeschikt. Jeremia zegt: '(...) want in haar vrede zult gij vrede hebben'. De vrede die je zoekt voor de ander, zal ook voor jullie gunstige gevolgen hebben. Dit doet denken aan de

zegen die Abraham krijgt: 'In u zullen alle volken gezegend worden.' Hier is het net andersom. Als de stad vrede heeft, zullen jullie hier ook deel aan hebben.

Dit is niet een boodschap in een luxesituatie. De ballingen zijn de outcasts, de allochtonen, de uitzondering op straat. Dat voelt niet makkelijk. Ongewenst zitten ze hier. Hoe gaat het in zo'n situatie? Je verwijt het jezelf niet, maar God. God zal wel het kwade met ons voorhebben, nu ons dit overkomt.

God weet dat ze dit denken. Maar Jeremia's boodschap breekt daardoorheen (Jer. 29:11-14). De Heere laat hen niet aan hun lot over. 'Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes, en niet des kwaads (...)' God gaat in tegen de natuurlijke gedachte van mensen. Als wij denken dat God het kwade met ons voor heeft, dan brengt Hij ons de goede boodschap. Dit is evangelieverkondiging van het Oude Testament!

Christelijke burgerschapskunde leer je niet in een handomdraai. Ook voor leerlingen kunnen we het niet verwachten van een set burgerschapscompetenties. De goede grondhouding ontstaat door het horen van de barmhartige boodschap van God voor zondige mensen. Dat is de boodschap die we leerlingen mee willen geven. Als kader voor het staan in de wereld: ballingen met verwachting. 'En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart' (Jer. 29:13).

Vragen:

- 1 Hoe stel je jezelf de toekomst van jongeren voor?
- 2 Wat is voor jou de kern van christelijk burgerschap?
- 3 Hoe zie je de verhouding van burgerschap en vreemdelingschap?
- 4 Als we onszelf vergelijken met de ballingen in Babel, wat zijn dan de verschillen en overeenkomsten?
- 5 Welk perspectief wil je jongeren meegeven?

Tekstgedeelte: Jeremia 29:1-14

Liederen om te zingen: Psalm 119:10; *Uit aller mond* 137 (Ik heb slechts een houvast in leven en in dood)